

Een uitgave van Gierzwaluw Bescherming Nederland

NESTGELEGENHEID

Voor gierzwaluwen

Inbouwneststenen
Houten nestkasten
Gierzwaluwtilen

Het is bekend dat gierzwaluwen niet alleen onder dakpannen of achter dakgoten broeden. Ze maken steeds vaker gebruik van door ons aangeboden houten nestkasten, ingebouwde neststenen en zelfs gierzwaluwtilen

Nestkasten ophangen is een eenvoudige manier om te proberen de Nederlandse gierzwaluwenpopulatie weer te helpen groeien.

In deze brochure vindt u aanwijzingen voor het zelf maken en plaatsen van houten gierzwaluwnestkasten, evenals voorbeelden van inbouwneststenen en gierzwaluwtilen.

INHOUD

Nestkasten	3
Plaats	4
Model	4
Materiaal	4
Maten	4
Afwerking	5
Tips	5
Adressen	5
Enkele voorbeelden van maatvoering	7
Inbouwneststenen	10
Gierzwaluwtilen	11

COLOFON

Tekst en samenstelling
Gierzwaluwbescherming –
Nederland

Vormgeving
Sonja Kamer - DsignKamer.nl

Illustraties
Erik Houtkamp,
Fred van der Lelie

Foto's
Fred van der Lelie

© Gierzwaluwbescherming –
Nederland, 2020

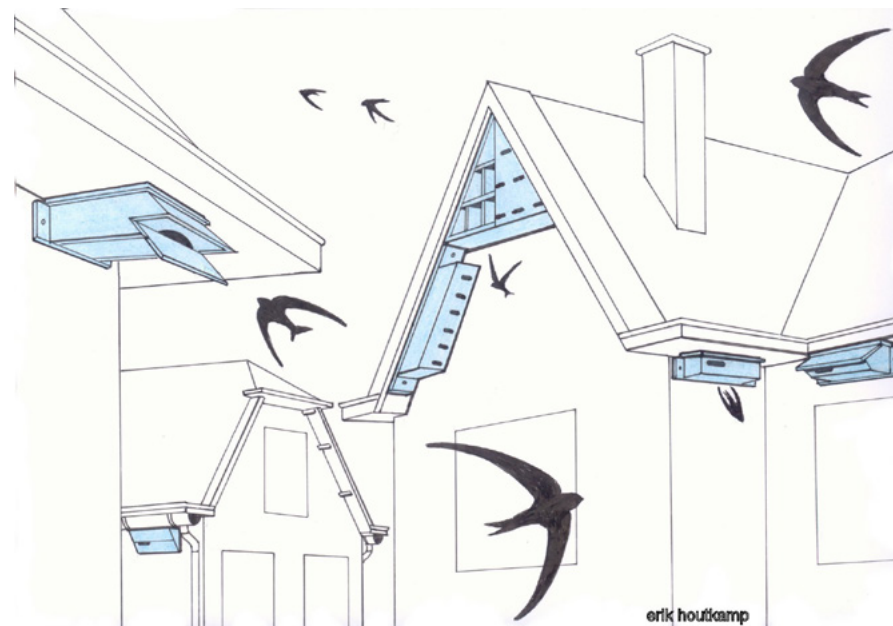
**Wilt u lid worden van onze
vereniging? Graag!**
Dit kan via onze website:
www.gierzwaluwbescherming.nl, zie onder vereniging/lid-
worden

NESTKASTEN

Gierzwaluwen broeden ook succesvol in nestkasten. Het is leuk en nuttig om nestkasten aan uw huis te hangen. Er zijn kant-en-klare kasten in de handel. Veel leuker en goedkoper is het om zelf een nestkast op maat te timmeren, bij voorkeur met de hele wijk.

In deze brochure wordt een aantal tips aangedragen met betrekking tot de plaats, het model, het materiaal, de maten en de afwerking, evenals enkele voorbeelden van bouwtekeningen.

NESTKASTTYPEN

Roosendaal
Zeist
Zundert
Losser
Ouderkerk
Bunschoten
Arcen

*Zie voor meer
voorbeelden
en variaties de
GBN-website onder
Nestgelegenheid /
Nestkasten*

Plaats

Om te voorkomen dat de kast te heet wordt moet hij op een plek hangen waar tussen 11 en 18 uur geen zon schijnt. De noordwest-, noord- en noordoostkant van uw huis voldoen daar aan. Maar als de kast onder een overstek of goot hangt die voldoende schaduw geeft is dat ook geen probleem.

De uitvliegende jongen hebben minimaal 3 meter hoogte nodig om uit te vliegen; ze kunnen niet vanaf de grond opstijgen en moeten dus in één keer zonder te landen goed wegvliegen. Ze komen ook niet meer terug in de kast, maar gaan direct richting het zuiden.

De minimale ophanghoogte is daarom dan ook 4 meter. De in- en uitvliegroute moet ook vrij zijn van obstakels zoals bomen, struiken, schuurtjes, e.d.

De kast moet beschermd zijn tegen regen, want de kast moet jaren mee (een gierzwaluw kan wel 15 jaar worden). Dat kan door hem onder een overstek of goot, o.i.d. te hangen of op de bovenkant dakleer aan te brengen.

Model

De afgelopen jaren is er in Nederland heel wat uitgeprobeerd om te kijken wat een bruikbare modellen zijn. De belangrijkste uitgangspunten zijn de manier van aanvliegen, de maat, de plaats van de invliegopening en de plek waar de kast moet hangen.

Op pagina 5 ziet u een aantal modellen, die de naam dragen van de plaats waar die ontwikkeld zijn. Sommige zijn weer van andere afgeleid door bijvoorbeeld de opening op een andere plek te hebben.

Materiaal

Voor de kasten kunnen diverse houtsoorten worden gebruikt, zoals watervast multiplex, onbehandeld vuren en grenen of duurzaam western red cedar (Let op FSC-keurmerk) met een dikte van ± 18 mm. Gebruik RVS-schroeven. De kasten moeten jaren mee, dus zorg voor duurzaam materiaal.

Maten

De minimale binnenmaten voor het bodemoppervlak zijn 18 x 25 cm en de minimale binnenhoogte is 13 cm; groter mag altijd.

De invliegopening moet 28 mm hoog en 65 mm breed zijn, met afgeronde hoeken. De plaats hiervan bij kasten met de opening aan de voor- of zijkant bevindt zich op 20 mm boven de bodem en 25 mm vanaf een zijkant (of voorkant).

Als het gat groter is dan kunnen er ook spreuwen in.

Het gat moet dus asymmetrisch gesitueerd zijn omdat de vogels het nest ver van de opening maken.

Er kan een ondiepte met een diameter van 8 cm in de bodem gefreesd worden wat als begin van een nestje kan fungeren. Een dun latje van 1 x 1 cm over de diepte van de bodem, ter voorkoming van weggrollende eieren, kan die zelfde functie vervullen.

Afwerking

De kasten kunnen aan de buitenkant met (witte) buitenbeits behandeld worden. Dus niet aan de binnenkant schilderen. Zorg er in ieder geval voor dat de kleur van de kast goed contrasteert met het invlieggat.

Ruw het hout onder het gat iets op met bv. een rasp, waardoor de vogels meer grip hebben bij het aanklampen of trek horizontale groeven met een mes.

[Sommigen brengen een klein wit streepje onder het gat aan bij donkere kasten om de suggestie te wekken dat het om een poepstreepje gaat].

Stop wat kortgeknipt hooi (konijnenvoer) in de kast. De vogels gebruiken dit om een begin van een nest van te maken.

Tips

Wellicht komen er eerst mussen of andere vogels in de kast broeden. Laat ze hun gang gaan, ze wijzen daardoor de gierzwaluwen de weg naar de kast. Mussen stoppen kasten helemaal vol met nestmateriaal waar ook wel tape, touw of zelfs vislijn bij kan zitten. Gierzwaluwen kunnen hier verstrikt in raken. Haal deze kasten leeg als gierzwaluwen interesse tonen. Probeer wel hommels, wespen en bijen weg te krijgen die de kasten willen betrekken.

Het kan jaren duren voordat gierzwaluwen uw kast ontdekken.

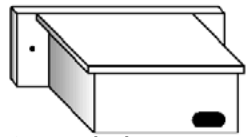
Aan de andere kant is het goed om te bedenken dat een kast ook van nut is voor andere dieren. Vleermuizen, andere vogels of overwinterende vlinders maken er graag gebruik van.

Als u wilt proberen de gierzwaluwen te lokken, kijk dan ook eens in de GBN-brochure: 'Lokken van gierzwaluwen met geluid'.

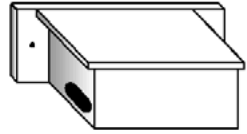
Op de website van GBN (www.gierzwaluwbescherming.nl) vindt u meer modellen van nestkasten en werktekeningen.

Tips

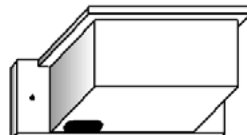
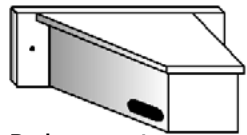
Diverse leveranciers verkopen kant en klare nestkasten. Daarnaast zijn er sociale werkplaatsen die gierzwaluwnestkasten maken. Kijk voor adressen en modellen op de website van GBN: www.gierzwaluwbescherming.nl onder Nestgelegenheid / Nestkasten.

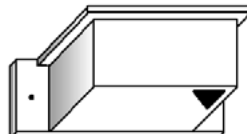
Roosendaal

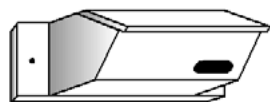
Dedemsvaart

Oostvoorne

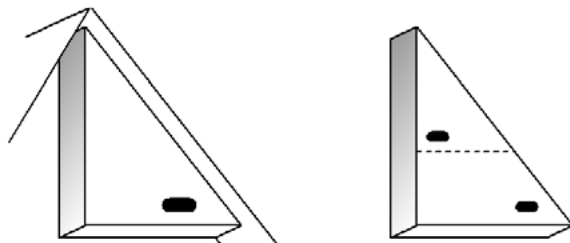
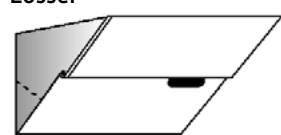
Zeist

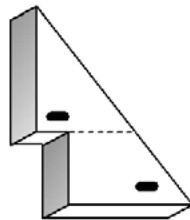
Losser

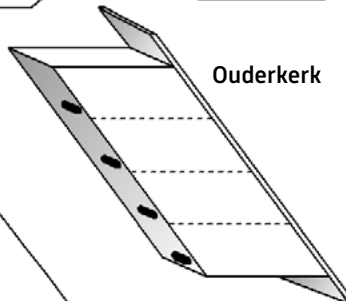
Arcen

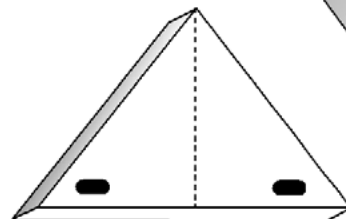
Zundert

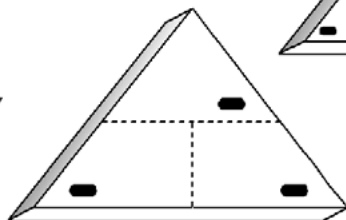
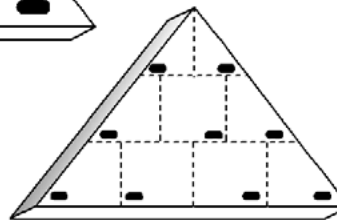
Ouderkerk

Helmond

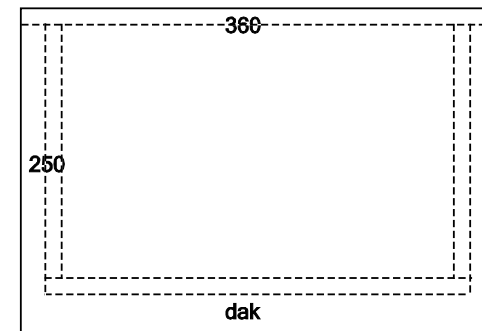
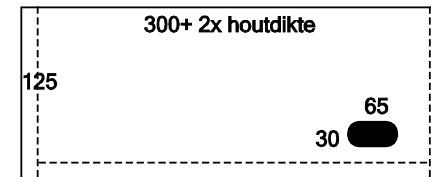
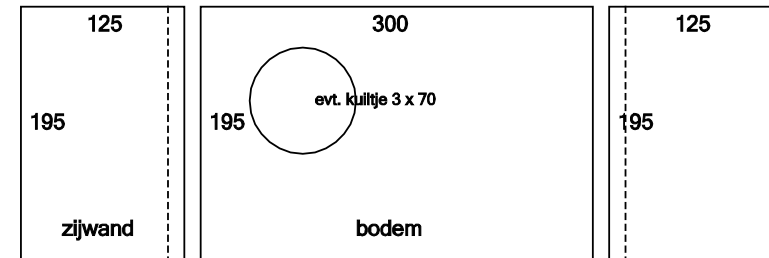
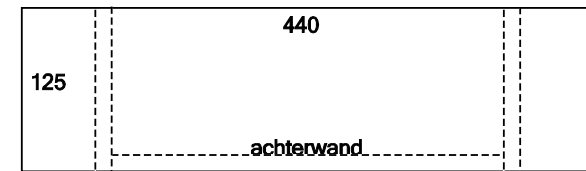
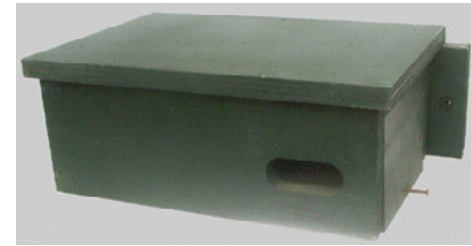

Bunschoten

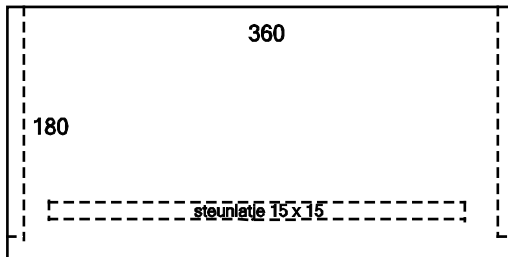
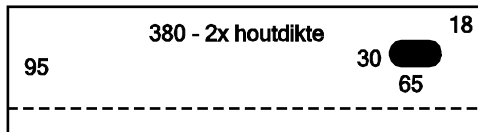
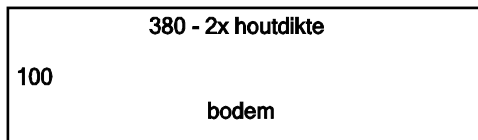
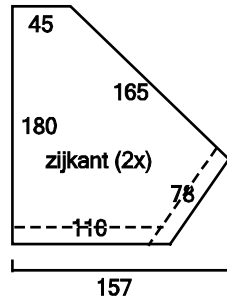
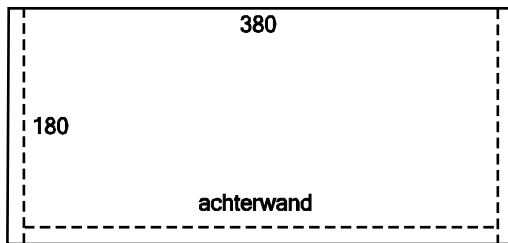
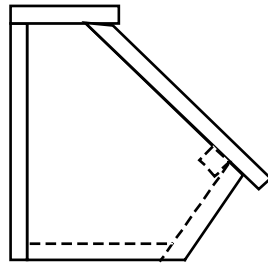

Enkele voorbeelden van maatvoering

Roosendaal

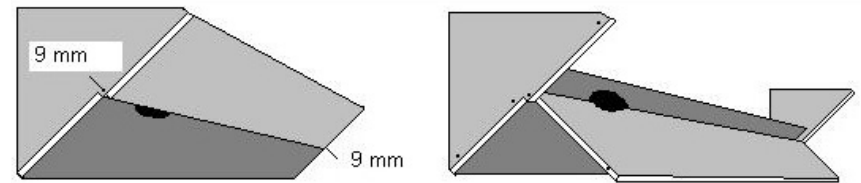

Zeist

Arcen

Dit model heeft geen bovenkant en achterkant, want hij dient tegen een achtermuur en tegen een gootbekisting gemonteerd te worden.

Op www.gierzwaluwbescherming.nl vindt u een uitgebreide werktekening en een stappenplan.

Ook van de modellen Losser en Zundert zijn daar werktekeningen te downloaden.

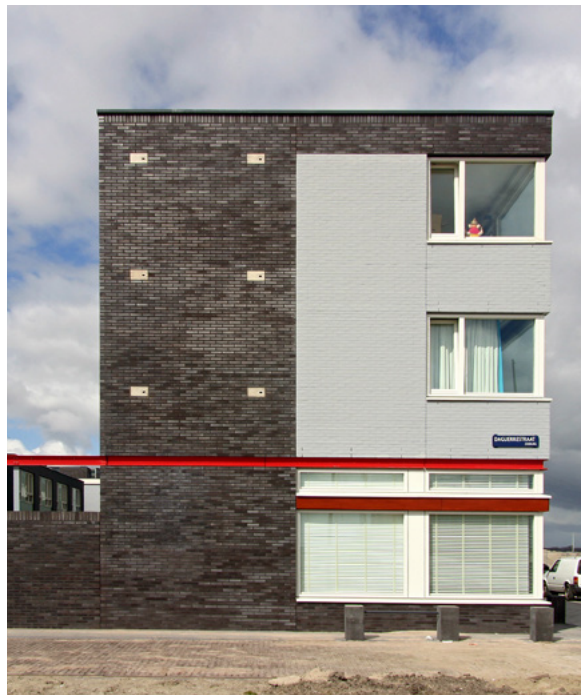

INBOUWNESTSTENEN

In nieuwbouwprojecten wordt gelukkig steeds vaker inbouwneststenen aangebracht. Niet alleen in woningen maar ook in grotere projecten zoals kantoorgebouwen en openbare gebouwen zoals bijvoorbeeld het centraal station in Amersfoort maar ook in woontorens. Deze neststenen worden tijdens de bouw ingemetseld. Dit maakt dat ze duurzaam zijn, heel lang goed blijven. Men hoeft er niet meer naar om te kijken.

Er zijn modellen die zichtbaar zijn vanaf de straat. Ook zijn er modellen die vrijwel onzichtbaar zijn vanaf de straat door het aanbrengen van enkelsteens stenen waardoor alleen een kleine opening zichtbaar is. Dit hangt af van wat de opdrachtgever of architect van het bouwwerk wil.

Op www.gierzwaluwbescherming.nl onder Nestgelegenheid / Neststenen zijn de modellen te vinden die momenteel leverbaar zijn, met verkoopadressen.

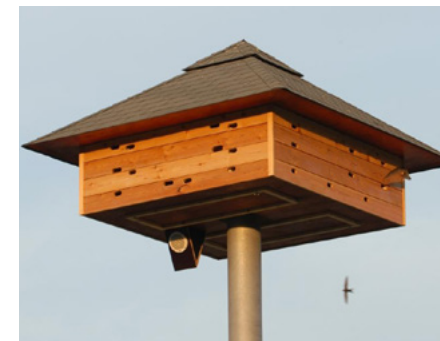
GIERZWALUWTILLEN?

Bij sloop van huizen of gebouwen is het lastig om voor vervangende nestgelegenheid te zorgen. Dit moet echter wel volgens de wet. Bij sloop verdwijnen de huizen en komt meestal pas na ca. 2 jaar nieuwbouw terug. In die tussenperiode is het voor gierzwaluwen niet mogelijk om op hun oude nest te broeden want dat is er niet meer. Het tijdelijk aanbrengen van nestkasten in de directe omgeving van de gesloopte huizen biedt die mogelijkheid wel maar gierzwaluwen hebben tijd nodig om een nieuwe plek te vinden en te accepteren.

Een gierzwaluwtil kan hier uitkomst bieden. Is sloop al 1 tot 2 jaar tevoren bekend dan is het goed om al te zorgen voor een gierzwaluwtil in de directe omgeving van de te slopen huizen. Het gebruiken van gierzwaluwgeluiden om de vogels naar de nieuwe plek te lokken is vaak noodzakelijk.

In het GBN Bulletin van november 2019 heeft een uitgebreid artikel gestaan over het (matige) succes van gierzwaluwtilen. Zie verder de GBN-website onder Nestgelegenheid / gierzwaluwtilen.

Onderstaand enkele modellen:

INFORMATIE EN ADRESSEN

Gierzwaluwbescherming - Nederland

Secretariaat: e-mail: secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

Website: www.gierzwaluwbescherming.nl

IBAN: NL82 TRIO 0391 1161 42 t.n.v. GBN

KvK Gooi- en Eemland 32092778.

Lid wordt men door aanmelding via de website. Lidmaatschap kost

€ 15,00 per jaar. U krijgt 2x per jaar het bulletin.

Op de website vindt u veel meer informatie over de gierzwaluw, beschermingsmaatregelen, nestkasten en neststenen, lokken met geluid, ervaringen van anderen, Bulletins, Brochures en informatieboekjes.

Vivara (inbouwneststenen en houten nestkasten)

Website: www.vivara.nl

Overloonseweg 11c, 5821 EE Vierlingsbeek

Tel: 0478 517 791

Waveka (gierzwaluw dakpannen en -neststenen)

Website: www.waveka.nl

Surinamestraat 72, 3333 AR Zwijndrecht

Tel: 078 622 411

Vogelbescherming

Website: www.waveka.nl

Boulevard 12, 3707 BM Zeist

Tel: 030 6937700

Verstoring melden

Verstoringen van nesten tijdens en buiten het broedseizoen worden gemeld bij de eigen provincie. Zie onderstaande links:

Handhaving

www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/handhaving
wanneer bij welke instantie aankaarten.

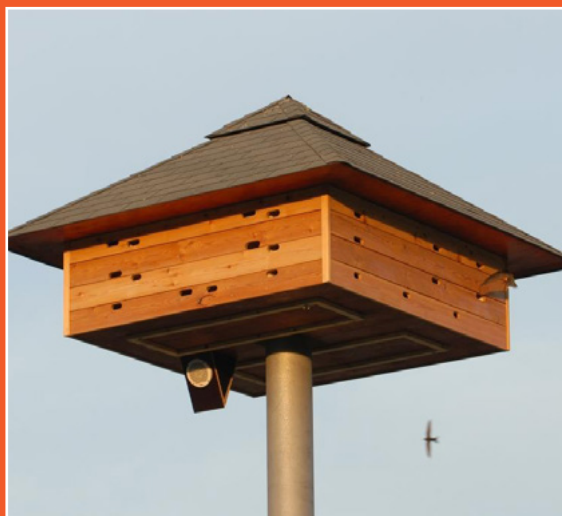
Vergunning/Ontheffing aanvragen

www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming

(Met links naar alle provinciale sites.)

Omgevingswet 2019

www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/omgevingswet-2020

Voor meer informatie zie:
www.gierzwaluwbescherming.nl